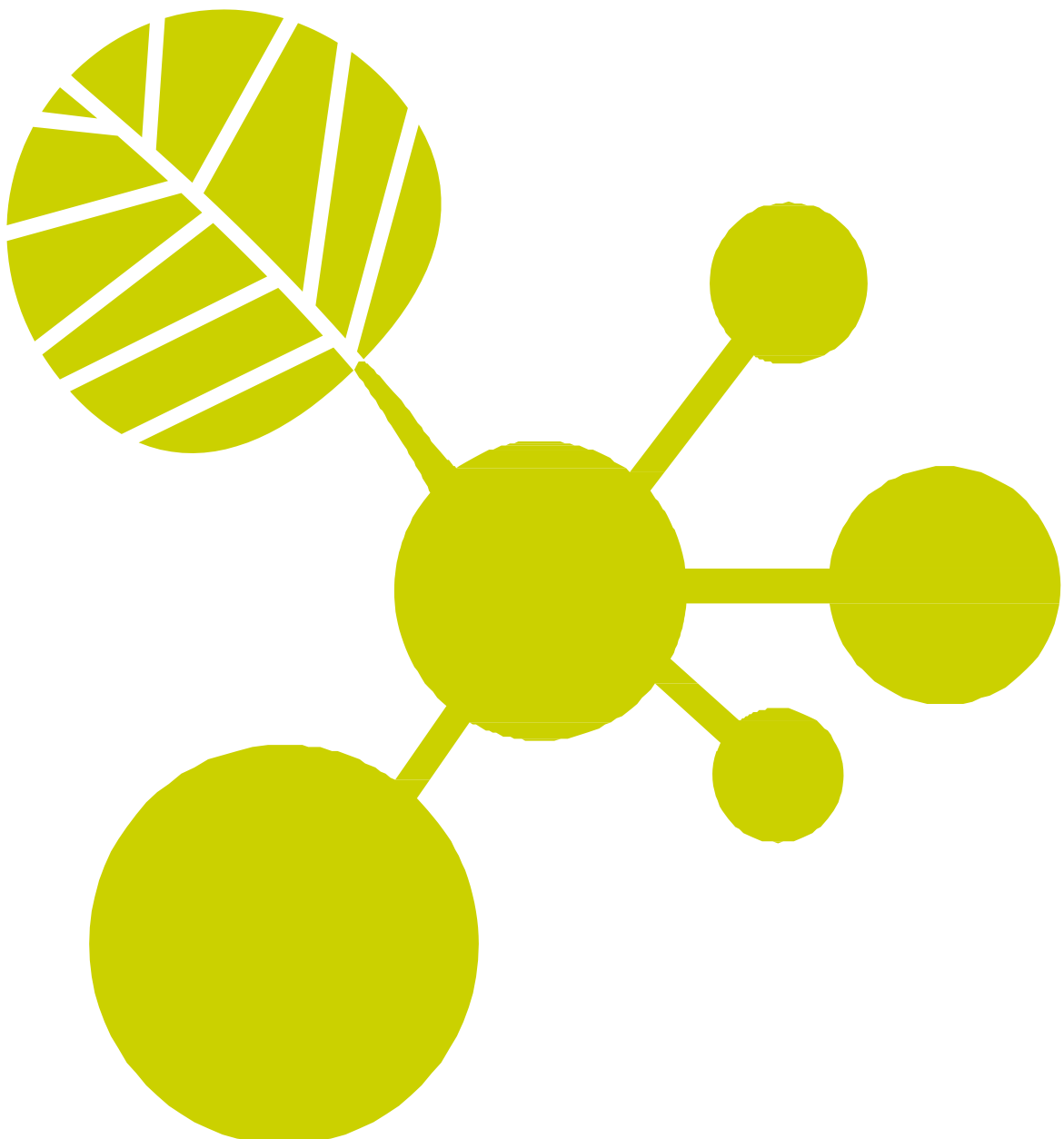

Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL)

Forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA)

Strategi for forskningsstyrenes arbeid

2018 – 2022

Innhold

Innledning	3
Mål og delmål	5
Delmål: Brukernytte	6
Delmål: Kunnskapsproduksjon	7
Delmål: Forvaltning	8
Delmål: Samarbeid	9
Delmål: Kommunikasjon	10

Innledning

Strategien er utarbeidet av Styret for fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og Styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA). Strategien gjelder for perioden 2018 til 2022.

Strategien er utformet innenfor rammen av de føringer som følger av lov, forskrift, statsbudsjettet, jordbruksavtalen og retningslinjer for styrene. Strategien legger ingen føringer for faglige prioriteringer i årlige utlysninger. Faglige prioriteringer utformes slik at de følger opp politiske prioriteringer og kunnskapsbehov som er framkommet i dialog med næring og forskningsinstitusjoner.

Styrene har jevnlig strategiske diskusjoner, men har ikke tidligere samlet målene og veivalgene i et dokument. Strategien skal vise retningen i styrenes arbeid og de veivalgene styrene har tatt i forvaltningen av forskningsmidlene.

Formål

Årlig bevilgningsramme er om lag 55 mill. kroner for JA og 160 mill. kroner for FFL. Fellesbetegnelsen for midlene er Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri.

I retningslinjene for styret for forskningsmidler over Jordbruksavtalen står det at formålet med forskningsmidlene er å utvikle ny kunnskap til landbruks- og matsektoren og gi nytteverdi for brukerne på kort og lang sikt. I lov om forskningsavgift på landbruksprodukter står det at formålet med loven er ved avgift å sikre økonomisk grunnlag for forskning knyttet til landbruksprodukter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler.

Det er en målsetning å få til en tett samordning, helhetlig tilnærming og samlet ressursutnyttelse av forskningsmidlene for FFL og JA.

Styrene er opptatt av at det skal være en *næringsrettet forskningsinnsats*, med samarbeid mellom forskning og næring. Tanken er at kravet om medvirkning fra næringen bidrar til å gjøre forskningen mer relevant og løsningsorientert når det gjelder problemstillinger i landbruks- og matnæringen.

Føringer for FFL og JA

Forskningsmidlene over jordbruksavtalen er et resultat av forhandlinger mellom staten og bondeorganisasjonene. Prioriteringene skal være i tråd med landbrukspolitiske mål, og partene i forhandlingene definerer ulike innsatsområder for norsk landbruk i tråd med årlige jordbruksoppgjør.

De skal i første rekke tildeles forskningsprosjekter etter åpen utlysning og konkurranse. Det kan også disponeres midler til utredninger, forprosjekter og utviklingsprosjekter. Landbruks- og matdepartementet, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag kan løpende spille inn kunnskapsbehov som bør løses gjennom prosjekter støttet av styret for forskningsmidler over Jordbruksavtalen. For FFL er det et mål at midlene skal anvendes til forskning i hele verdikjeden fra primærleddet til industri- og forbrukerleddet. Videre skal forskningen ha

relevans for de produktgruppene som er avgiftspliktige. På den måten dekkes forskningsbehovet til alle som betaler inn avgift. FFL har ansvar for basisfinansiering av Nofima. Det legges vekt på at midlene skal dekke viktige kunnskapsbehov i næringsmiddelindustrien og ha god brukermedvirkning

Hva skiller Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri fra andre finansieringskilder?

Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri går utelukkende til forskning/utredninger på landbruksområdet. Andre forvaltningsorgan som også finansierer forskning på landbruk, har bredere porteføljer, og finansierer forskning (eller innovasjon/utvikling) på flere sektorer. Dette gjelder Norges forskningsråd (NFR), de regionale forskningsfondene, Innovasjon Norge og EUs Horisont 2020.

Mål og delmål

Mål - Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter

FFL skal skal stimulere til forskning som bidrar til effektiv ressursbruk, konkurransekraft, vekst og utvikling for å realisere potensialet i den jordbruksbaserte verdikjeden, og bidra til å løse samfunnsmessige utfordringer¹.

Mål - Forskningsmidler over jordbruksavtalen

JA skal stimulere til forskning og kunnskapsutvikling som sikrer verdiskaping og bærekraftig² landbruksproduksjon over hele landet.

Det er utarbeidet delmål på fem områder:

Brukernytte, kunnskapsproduksjon, forvaltning, samarbeid og kommunikasjon.

For hvert av disse områdene er det utarbeidet mål og strategier. Alle områdene er beskrevet på samme måte med en kort innledning, deretter er utfordringsbildet veldig kort beskrevet før områdets mål og strategier presenteres.

---

¹ Eksempelvis klima, forvaltning, politikkutforming

² Knyttet til noen av punktene i FNs bærekraftsmål, og omhandler matsikkerhet, mattrygghet, klima, miljø, etc.

Delmål: Brukernytte

Målet med Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri er å framskaffe kunnskap for næring og forvaltning. Kunnskapen må være **relevant** og nyttig for **brukerne**. Dagens virkemiddelbruk er innrettet slik at brukerne må bidra inn i forskningsprosjektene.

Definisjon brukere

- *Primærbruker*: Næringen
- *Sekundærbruker*:
Forskningsinstitusjoner

Utfordringer

En utfordring er at brukerne ikke blir nok involvert, og ofte har de ikke tilstrekkelig eierskap til forskningsprosjektene. Det kan også være utfordrende å få brukerne til å sette av tilstrekkelig ressurser til medvirkning.

Mål

- Brukerne skal oppleve at Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri forvaltes effektivt og finansierer relevante prosjekter
- Brukerne skal være tydelig involvert i forskningsprosjekter
- Brukerne skal ha eierskap til forskningen

Strategi

- Vi skal bidra til sterkere relasjoner mellom forskning og næringsliv
- Vi skal være synlige for de rette brukerne
- Vi skal identifisere mulige nye søkere fra næring og forskning
- Vi skal være forutsigbare og gjenkjennelige
- Vi skal ha virkemidler som sikrer brukermedvirkning i forskningsprosjekter
- Vi skal ivareta det kollektive kunnskapsbehovet også når det ikke kan forventes brukermedvirkning

Delmål: Kunnskapsproduksjon

Vi skal bidra til relevante utredninger og forskningsprosjekter. FFL har ansvar for å ivareta kunnskapsbehov i hele den jordbruksbaserte verdikjeden. JA har ansvar for å ivareta kunnskapsbehov relatert til primærleddet.

Utfordringer

Mer tverrfaglighet er nødvendig for å møte utfordringene framover, samtidig er det krevende å få til gode tverrfaglige prosjekter. Det er også et spørsmål om noen utlysninger bør være mer spissa. Vi lyser ut midler til forskerprosjekter i størrelsesorden opptil 12 mill. kroner; er dette tilstrekkelig for å ivareta kunnskapsbehovet i framtida?

En utfordring er å kunne identifisere kunnskapsbehov tidlig nok.

Mål

- Flere tverrfaglige forskningsprosjekter
- Tilstrekkelig bredde i prosjektporteføljen
- Kunnskapsproduksjon som kan møte utfordringene i tide

Strategi

- Vi skal stimulere til mer samarbeid mellom ulike fagdisipliner
- Vi skal jevnlig vurdere om kunnskapsbehovene er dekket
- Vi skal ha målrettede utlysninger³

---

³ Går på prosjektets størrelse, tema, spissing vs. bredde, virkemiddel (IPN vs FP for eks.)

Delmål: Forvaltning

Målet er å sikre effektiv forvaltning av midlene.

Det er viktig å ha gode rutiner som sikrer kvalitet i vurderinger og søknadsbehandling. Vi kjøper tjenester av Forskningsrådet til søknadshåndtering og prosjektoppfølgning. I tillegg samarbeider vi med Forskningsrådet om felles utlysninger (delmål samarbeid).

Utfordringer

En utfordring er knyttet til habilitet i JA-styret da dette styret er lite og næringsorganisasjonene kan være involvert i noen prosjekter.

Prosjekter med høyere vitenskapelig kvalitet kan bli valgt vekk for å oppnå tilstrekkelig faglig bredde i porteføljen.

Mål

- God samordning og samlet ressursutnyttelse av FFL-midlene, JA-midlene og midler fra NFR
- Sikre kvalitet og legitimitet

Strategi

- Vi avholder som regel felles styremøter. Store saker som bare berører JA-styret håndteres i egne styremøter
- Vi skal som hovedregel forvalte midlene selv. Unntaksvis kan det gis rammetilskudd når det bidrar til god ressursutnyttelse. For JA-midlene bør rammetilskudd ikke utgjøre mer enn om lag 10 prosent av bevilgningen per år.
- Vi bruker begge styrene i habilitetsavklaringer og evt. påfølgende søknadsbehandling der det er nødvendig
- Vi finansierer som hovedregel forskningsprosjekter. Styrene må i noen sammenhenger vurdere om utredninger (JA) er bedre egnet for å møte konkrete kunnskapsbehov
- Vi fordeler midler etter åpne utlysninger
- Vi skal ha høy vitenskapelig kvalitet på innvilgede forskningsprosjekter
- Vi utarbeider, sammen med NFR, krav om at forskningsresultatene skal være åpent tilgjengelige der det er mulig
- Vi skal etablere hensiktsmessige rapporteringsformer til styret
- Vi skal være forutsigbare

Delmål: Samarbeid

Relevant samarbeid med andre finansieringsaktører er viktig for effektiv virkemiddelbruk og relevant forskning.

Utfordringer

En utfordring er å ha kjennskap til aktuelle samarbeidspartnere. En annen utfordring er å samkjøre innsatsen. Samarbeid er ressurskrevende.

Mål

- Samarbeid hvor det bidrar til de beste løsningene
- Effektiv ressursbruk

Strategi

- Vi skal fortsatt ha tett samarbeid med NFR
- Vi skal unngå overlappende forskningsfinansiering med andre aktører
- Vi skal vurdere nye mulige samarbeidspartnere
- Vi skal være åpne for å samarbeide med finansiører av blå sektor

Delmål: Kommunikasjon

Målet er å synliggjøre midlene som FFL/JA forvalter overfor mulige søkere og brukere.

Utfordringer

Utfordringer kan være å definere riktige brukere eller å bruke riktige kanaler. Forskningsrådet blir ofte oppfattet som eier og avsender av midlene.

Mål

- Øke kjennskapen til FFL/JA
- Nå relevante og aktuelle søkemiljøer
- Profilering av midlene
- Effektiv resultatformidling

Strategi

- Vi skal identifisere kanaler for å nå mulige nye søkere fra næring og forskning
- Vi skal være synlig på relevante møteplasser
- Vi skal legge til rette for jevnlig kommunikasjon med brukerne
- Vi skal ha en tydelig profil som brukes på all kommunikasjon fra FFL/JA
- Vi krever at mottakerne av midler har en plan for å formidle resultatene fra prosjektene

---

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:

Postboks 8140 Dep, 0033 Oslo

BESØKSADRESSE:

Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

www.landbruksdirektoratet.no
